

Testy pro praktické využití psovoda se psem (KZJ)

Sutinový test prvního až třetího stupně - ST 1 – 3

Plošný test prvního až třetího stupně - PT 1 – 3

Smyslem testů

je prověření psa i psovoda ve vyhledávání osob v určitých podmínkách a terénech ve dne i v noci, ověřit dovednost i ovladatelnost psa a jeho povahové vlastnosti. Testy jsou koncipovány tak, aby se třetí stupně co nejvíce blížily atestům MV ČR v dané kategorii. Doporučuje se, aby psovodi se psy byli vysíláni na atesty MV po splnění nejméně druhého stupně testu dané kategorie.

Nároky kladené na práci psa:

Chování a připravenost psa je posuzována po celou dobu konání akce. Pokud pes projeví chování, které by mohlo nasvědčovat, že se jedná o psa se špatným typem vyšší nervové činnosti, špatnou ovladatelností a připraveností, může být z plnění testu vyloučen.

Obratnost a ovladatelnost je souhrn několika důležitých cviků, které musí pes zvládnout – překonávání různorodých překážek (skokem, šplhem, do výšky a do dálky, překonávání lávek, žebříků apod.).

Přivolání, ovladatelnost u nohy, odložení na místě a vysílání psa do různých směrů.

Speciální cviky jsou zaměřeny na dva nejdůležitější úkoly při atestačních zkouškách: vyhledání a označení hledaného subjektu a prověření prostoru či terénu, zda se zde nenachází hledaný subjekt.

Pes musí v co nejkratším čase systematicky a důsledně propátrat daný úsek a označit místa, na kterých se nachází hledaný subjekt. Přesnost místa označení je posuzována s přihlédnutím na povětrnostní podmínky, skladbu terénu a ostatní vlivy, které mohou ovlivnit práci psa. Označené místo musí být co nejbliže k hledanému subjektu. Psovod musí místo nálezu co nejvíce konkretizovat podle chování psa. Přesné označení místa nálezu je hlavním úkolem psovoda a zásadní skutečností, která při zásahu přímo ovlivňuje průběh následujících záchranných akcí.

Testy se mohou konat v průběhu celého roku. Pokud nemůže být zaručena bezpečnost osob a psů, musí být konání testů odloženo.

Háravá fena nastupuje na testy pouze po schválení výcvikovou komisí a její start je řešen zvláštním losem.

Nároky kladené na práci psovoda:

Odborná způsobilost psovoda je posuzována v průběhu plnění speciálních cviků nebo formou přezkoušení základních znalostí a dovedností k nasazení.

Minimální věk psa pro skládání testů:

ST, PT 1	15 měsíců
ST, PT 2	20 měsíců
ST, PT 3	24 měsíců

ST 1 – 3

Terény by měly mít jasně sutinový charakter, ale pro jednu ze speciálních prací může být použita stojící budova. V té však musí být dostatek materiálu, který hledajícím znemožní rychlý a plynulý postup díky nutnosti prověřit mnoho potencionálních úkrytů.

PT 1 – 3

Lesy, houštiny, mláží, vysoký porost, ale i prázdné prostorné objekty, opuštěné budovy, haly.

Akce:

Vyhlašuje-li se na akci výsledné pořadí psovodů se psy, seřadí se podle součtu bodů ve výsledkové listině nejprve ti, kteří mají všechny tři disciplíny nejméně na uspokojivou. Dále podle celkového součtu ti, kteří mají obě speciální práce minimálně uspokojivé (nesplněná poslušnost) a po nich všichni ostatní podle celkového součtu bodů.

Při shodě celkového součtu bodů rozhoduje v pořadí:

1. součet speciálních prací
2. speciální práce B
3. součet bodů ovladatelnosti (cviky 6 – 10)
4. los

Na oficiálních akcích KZJ má psovod se psem i při neúspěšném oddíle právo dokončit všechny disciplíny. Neplatí při diskvalifikaci nebo při zranění psa nebo psovoda.

Počet účastníků akce:

Na jednu akci (den + noc nebo noc + den) může nastoupit minimálně 4, maximálně 12 psovodů. Posuzující s vedoucím akce ale mají právo rozhodnout o snížení maximálního počtu účastníků podle povětrnostních nebo jiných limitujících podmínek.

Testy ST a PT lze při jedné akci posuzovat společně, jsou-li k tomu odpovídající podmínky a terény.

Obratnost a ovladatelnost pro sutinové a plošné testy ST 1 – 3 a PT 1 – 3

1)	Skok daleký	ZP	10
2)	Aport skokem	ZP	10
3)	Skok šplhem	ZP	10
4)	Kladina nízká	ZP	10
5)	Kladina vysoká se žebříky	ZP	10
6+7)	Ovladatelnost psa u nohy ve ztížených podmínkách	Z	10 + 10
8)	Vysílání psa na cíl	ZP	10
9)	Přivolání	ZP	10
10)	Odložení	Z	10

Celkem
100 (70)

Obecné:

Rozměry překážky č.1 jsou přesně podle ZŘ IPOR, překážka č. 2 je 80 cm vysoká a rozměry překážek cviků č.3 – 5 podle ZŘ ZVV. Při testech prvního stupně je možno mezi překážkami převádět psa na vodítku.

Cviky č. 6 – 10 se provádějí v prostorách pro vyhledávání nebo v terénech jim odpovídajícími. Reakce na hluky se přezkoušuje při cvicích 6 + 7 a 10. Jestliže pes projeví kdykoliv během testu (tedy nejen jako reakci na hluky) vůči lidem či jiným psům agresivitu, nebo strach, který mu znemožňuje provádět v dané chvíli určenou činnost, je mu práce ukončena diskvalifikací. Jestliže se psovod nechová ke svému psu korektně, je mu práce ukončena diskvalifikací.

Obratnost a ovladatelnost by měla předcházet speciálním cvikům.

Psovodi vedoucí psa do 35cm kohoutkové výšky mají možnost využít zkrácení a snížení překážek cviků č.1, 2 a 8. Všechny cviky (kromě č.9) začínají a všechny taky (kromě č.8) končí v základním postoji. Ve spojení se zvukovým povelům lze oslovit psa jménem. Tato kombinace platí jako jeden zvukový povel.

Popis cviků:

- 1) Skok daleký se provádí podle ZŘ IPOR. Plemena do 35cm mohou mít délku skoku zkrácenu na 100cm.
- 2) Aport skokem 80cm (malá plemena 50cm, předmět psovoda viz IPOR), může být libovolná překážka (proutěná, pevná, metly, otočná,...). Provedení cviku podle ZVV 2.
- 3) Skok šplhem - „A“ 180 cm;
- 4) Kladina nízká;
- 5) Kladina vysoká se žebříky – tedy cviky č. 3 –5 se provádí v různých stupních testů takto:

Psovod stojí s neupoutaným psem u nohy před překážkou. Vzdálenost si určil sám, ale nesmí ji už během cviku měnit

1.stupeň - Na jeden zvukový nebo posunkový povel (mohou být použity i současně) překoná pes překážku jedním směrem, psovod se pohybuje souběžně se psem podél překážky. Za ní přiřadí psa zvukovým povelům k noze a zastaví se.

2.stupeň – Na jeden zvukový nebo posunkový povel (nebo oba současně) pes překoná překážku a na zvukový nebo posunkový povel (oba současně) pes překoná překážku zpět a předsedne samostatně před psovoda. Dalším zvukovým nebo posunkovým povel (oběma současně) si psovod přiřadí psa k noze.

3.stupeň – Stejně jako druhý stupeň, ale za překážkou před povel zpět zastaví psovod psa cca na 5 sekund v libovolné, ale jasně vyslovené poloze zvukovým povel. Pak na pokyn rozhodčího cvik pokračuje jako při druhém stupni.

6+7) Ovladatelnost psa u nohy ve ztížených podmínkách se provádí při testech 1. stupně na vodítka, při 2. a 3. stupni bez vodítka. Povelová technika je stejná jako při ZŘ IPOR.

Rozhodčí velí tak, aby psovod se svým psem předvedli obraty vlevo, vpravo a čelem vzad za pochodu, zastavení a klus, a přitom směřuje dvojici tak, aby procházela po nejrůznějším povrchu. Při **ST** přes panely, vlnitý plech, pletivo, hromady písku, poblíž ohně atd., při **PT** vyšší trávou, lesem, křovím, dolíky i vyvýšeninami, přes klády atd.

Přitom se vydávají hluky odpovídající typu testu: **S** – střelba, motory, míchačka, bušení, ... **P** – střelba, sirény, píšťalky, agregátor,... Posuzuje se chůze u nohy (10 b.) a reakce psa na povrch terénu a hluky

- 8) Vysílání psa na cíl. Rozhodčí vybere místo (paleta, bedna, hromada, nízký vozík, deka, volné prostranství, holina v porostu, výrazné místo v terénu,...), které nemohli účastníci akce (aspoň v den konání testu) trénovat. Pokud na cíl pes musí vyskočit, je jeho výška maximálně 80 (pro malá plemena 50) cm. Psovod vysílá psa na určené místo ve vzdálenosti 15, 20 nebo 25 metrů, podle stupně testu. V průběhu celého cviku není důležitý počet ani druh povelů, ale měří se čas od prvního vyslání po dosažení cíle. Bodová hodnota se vypočítá následovně:

Čas	Do15s	Do20s	Do25s	Do30s	Do35s	Do40s	Do45s	Do50s	Do55s	Do60s	Nad60s
body	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0

- 9) Přivolání navazuje na cvik č. 8. Pes je asi po 10ti vteřinách setrvání na určeném místě na pokyn rozhodčího přivolán zvukovým nebo posunkovým povel. Oba povely mohou být použity jen zároveň. Pes předsedá před psovoda a ten si ho po krátké chvíli přiřadí zvukovým nebo posunkovým povel k noze. Pokud se psovodovi nepodařilo psa dostat na určené místo při cviku č. 8, přivede ho tam, odloží a odchází zpět provést přivolání. Pokud se psa na určený bod nepodaří umístit ani tak, nebo ho předčasně sám opouští, nemůže být přivolání provedeno a tím pádem ani hodnoceno.
- 10) Na jiném místě je odložen pes vleže tak, aby druhý psovod se psem prošel při cviku ovladatelnosti 3-5 m kolem něj. Psovod je podle stupně testu od psa vzdálen. 1. – 30m čelem ke psu, 2. – 30 m zády ke psu, 3. – v úkrytu nejméně 30m od psa. Povely pro tento cvik viz ZŘ IPOR.

Speciální práce **ST 1 – 3** , **PT 1 – 3**

Ve všech kategoriích platí, že jedna práce probíhá ve dne (za světla), druhá v noci (za tmy). Časová prodleva mezi ukončením první a započítáním druhé je nejméně 1 hodina, nejvíce 12 hodin. Je lhostejné, začíná-li se denní nebo noční prací. V případě, že se začíná nocí, doporučuje se provádět poslušnost večer před setměním nebo v noci při umělém osvětlení.

Při prvním falešném značení nemůže být daný oddíl hodnocen lépe než uspokojivě. Dojde-li k druhému falešnému značení v průběhu testu, nemůže být splněn. V rámci hlášení se psovod snaží dostat veškeré dostupné informace o pracovišti a sám nahlašuje způsob, jakým pes osoby označuje. Povoleny jsou všechny způsoby, které popisuje ZŘ IPOR. Úkryty pes musí označovat přesvědčivě a samostatně. Pro splnění testu musí být nalezeny všechny hledané subjekty a v každém ze tří oddílů je nutno získat minimálně 70 % bodů. Rozhodčí může ovlivňovat postup psovoda a určit, kam může a kam nesmí vstupovat. Určuje rovněž způsob a intenzitu rušení činnosti psa (osoby v terénu, ohně, hluk...) a osvětlení při noční práci. Osvětlení psa a osvětlování prohledávaného prostoru vlastními zdroji je čistě na vůli psovoda.

Úkryty pro **ST** musí být náročné; pod úrovní, nad úrovní, v úrovni volně či skrytě. Osoby mohou být klidné, ale je možno přezkoušet psa (při 2. a 3. stupni) osobou např. sténající v úkrytu nebo osobou, která má část těla (ruka, noha) vyčnívající z úkrytu.

Úkryté osoby v **PT** jsou pro psa kontaktní, ale při prohledávání prázdných objektů (2. a 3. stupeň) může být osoba ukrytá – pachově snadno zjistitelná (pod mříží, pletivem) nebo v lese na hustém stromě. Psovod nikdy nezná počet ukrytých osob, ten nemusí být v rámci jedné akce pro všechny stejný. Může svou práci ukončit kdykoliv, pokud je přesvědčen, že našel všechny hledané subjekty. To je rovněž hodnoceno. Časový limit může být rozhodčím přizpůsoben podmínkám.

ST 1

Oddíl A - Speciální práce	100 b. (70)
Oddíl B - Speciální práce	100 b. (70)
Oddíl C - Obratnost a ovladatelnost	100 b. (70)
Celkem	300 b. (210)

A / B - Vyhledání a označení 1 – 2 osob v terénu o maximální ploše 600m čtverečních (patra se nesčítají) v časovém limitu 20 minut.

Vyhledání osob a samostatnost psa	30 b.
Označení osob	60 nebo 30 + 30 b.
Práce psovoda	10 b.

ST 2

Oddíl A - Speciální práce	100 b. (70)
Oddíl B - Speciální práce	100 b. (70)
Oddíl C - Obratnost a ovladatelnost	100 b. (70)
Celkem	300 b. (210)

A / B - Vyhledání a označení 0 - 3 osob v terénu o maximální ploše 800m čtverečních (patra se nesčítají) v časovém limitu 30 minut.

Vyhledání osob a samostatnost psa	30 b.
Označení osob	60, 60, 30 + 30 nebo 20 + 20 + 20 b.
Práce psovoda	10 b.

V součtu obou prací se doporučuje ukryt 2 – 5 hledaných osob.

ST 3

Oddíl A - Speciální práce	100 b. (70)
Oddíl B - Speciální práce	100 b. (70)
Oddíl C - Obratnost a ovladatelnost	100 b. (70)
Celkem	300 b. (210)

A / B - Vyhledání a označení 0 - 4 osob v terénu o maximální ploše 1000m čtverečních (patra se nesčítají) v časovém limitu 40 minut.

Vyhledání osob a samostatnost psa	30 b.
Označení osob	60, 60, 30 + 30, 20 +20 +20 nebo 15+15+15+15 b.
Práce psovoda	10 b.

V součtu obou prací se doporučuje ukryt 3 - 6 hledaných osob.

PT 1

Oddíl A - Speciální práce	100 b. (70)
Oddíl B - Speciální práce	100 b. (70)
Oddíl C - Obratnost a ovladatelnost	100 b. (70)
Celkem	300 b. (210)

A / B - Vyhledání a označení 1 – 2 osob v terénu o maximální rozloze 30 000m čtverečních v časovém limitu 30 minut.

Vyhledání osob a samostatnost psa	30 b.
Označení osob	60 nebo 30 + 30 b.
Práce psovoda	10 b.

PT 2

Oddíl A - Speciální práce	100 b. (70)
Oddíl B - Speciální práce	100 b. (70)
Oddíl C - Obratnost a ovladatelnost	100 b. (70)
Celkem	300 b. (210)

A - Vyhledání a označení 0 - 3 osob v terénu o maximální rozloze 40 000m čtverečních v časovém limitu 30 minut provádí vylosovaná dvojice psodů se psy.

Při lichém počtu účastníků se přebývajícímu psodovi poskytne do dvojice psod se psem na odpovídající úrovni.

Falešná značení se počítají jen nahlašujícímu psovodovi. Psovodi mají právo si pomáhat a překrývat vzájemně své části terénu, který si spolu rozdělí dle vlastního uvážení. Bodové hodnocení obou nemusí být stejné, může nastat i situace, kdy jeden z nich splní limit a druhý ne.

Vyhledání osob a samostatnost psa	30 b.
Označení osob	60, 60, 30 + 30 nebo 20 + 20 + 20 b.
Práce psovoda	10 b.

B - Vyhledání a označení 0 - 3 osob v terénu o maximální rozloze 40 000m čtverečních v časovém limitu 35 minut jedním psovodem se psem.

Vyhledání osob a samostatnost psa	30 b.
Označení osob	60, 60, 30 + 30 nebo 20 + 20 + 20 b.
Práce psovoda	10 b.

V součtu obou prací se doporučuje ukryt 2 – 5 hledaných osob.

PT 3

Oddíl A - Speciální práce	100 b. (70)
Oddíl B - Speciální práce	100 b. (70)
Oddíl C - Obratnost a ovladatelnost	100 b. (70)
Celkem	300 b. (210)

A - Vyhledání a označení 0 - 4 osob v terénu o maximální rozloze 50 000m čtverečních v časovém limitu 30 minut provádí vylosovaná dvojice psovodů se psy.

Při lichém počtu účastníků se přebývajícím psovodovi poskytne do dvojice psovod se psem na odpovídající úrovni.

Falešná značení se počítají jen nahlašujícímu psovodovi. Psovodi mají právo si pomáhat a překrývat vzájemně své části terénu, který si spolu rozdělí dle vlastního uvážení. Bodové hodnocení obou nemusí být stejné, může nastat i situace, kdy jeden z nich splní limit a druhý ne.

B - Vyhledání a označení 0 - 4 osob v terénu o maximální rozloze 50 000m čtverečních v časovém limitu 40 minut jedním psovodem se psem.

Vyhledání osob a samostatnost psa	30 b.
Označení osob	60, 60, 30 + 30, 20 +20 +20 nebo 15+15+15+15 b.
Práce psovoda	10 b.

Doporučuje se ukryvat celkem 3 – 6 hledaných osob.

Testy KZJ ČR byly schváleny na MVH 10.3.2007.